DELE AF FORMUERET – OMPRØVEN 2008

Opgave nr. 1

Arne Ask, Ålborg, var indehaver af et specialværksted, der indkøbte og restaurerede gamle Volkswagen-cabriolet'er samt alle Volkswagen-modeller af typen Karmann Ghia. De restaurerede biler solgte han til forskellige forhandlere, heriblandt Bent Bøg, Ålborg.

Fredag den 15. juni 2007 sendte Ask sålydende brev til Bøg:

> »15/6 2007. Kære Bent Bøg. Jeg har netop færdiggjort restaureringen af en rød VW 1303 Cabriolet, årgang 1973, og af en hvid VW Karmann Ghia Coupé, årgang 1967. Min pris er henholdsvis 79.900 kr. og 68.800 kr. Jeg skal have accept inden 24 dage, idet jeg som sædvanlig tager på sommerferie til St. Tropez (Hotel d'Azur, som altid), hvor jeg sikkert nemt kan sælge bilerne til nogle af de unge, smukke piger, der ferierer dér. Hvis du vil købe bilerne, kan vi udveksle biler og penge engang efter onsdag den 1. august, hvor jeg er tilbage igen. Med venlig hilsen Arne Ask«.

De »24 dage« anført i Asks brev var en fejlskrift for »14 dage«.

Bøg modtog brevet på sin forretningsadresse mandag den 18. juni 2007. Brevet gjorde Bøg eksalteret, idet han netop ugen før havde fået kundeforespørgsler på eksemplarer af de to nævnte biler. Bøg tænkte ved sig selv, at det da var mærkeligt, at Ask kunne vente med at få accept et pænt stykke ind i juli måned. Ask var nemlig i vide kredse berømt for, at han igennem mere end 20 år hvert eneste år havde holdt præcis én måneds ferie fra og med den 1. juli til og med den 31. juli i St. Tropez. Bøg, der ønskede at købe begge biler, besluttede derfor – da han ville være på den sikre side – at acceptere hurtigst muligt og skrev straks sålydende svarbrev til Ask:

> »18/6 2007. Kære Arne Ask. Jeg accepterer begge tilbud. Vi udveksler ydelserne, når du er tilbage fra St. Tropez. Det har ingen hast, bare jeg får bilerne. Med venlig hilsen Bent Bøg«.

Bøg agtede at lægge brevet i postkassen på vej hjem fra forretningen samme eftermiddag. Den store sindsbevægelse viste sig dog at have været for meget for Bøg, der på vejen hjem fik et hjertestop, inden det lykkedes ham at poste brevet. Bøg blev straks bragt til hospitalet – stadig knugende brevet til Ask – og genoplivet med held. Bøg henlå imidlertid i koma indtil mandag den 2. juli, hvor han genvandt bevidstheden tidligt om morgenen. Det første, han fik øje på, var brevet til Ask, der stod på bordet ved siden af hospitalssengen. Bøg sørgede straks for, at brevet og en kopi af det gik afsted dels som almindelig post til Asks forretningsadresse, dels med kurér til Hotel d'Azur i St. Tropez.

Dasende på en luftmadras i swimmingpoolen på Hotel d'Azur fik Ask endnu samme dag – mandag den 2. juli 2007 – overrakt Bøgs brev af kuréren. Ask blev utrolig irriteret over at blive forstyrret på sin første egentlige feriedag og krøllede brevet sammen straks efter læsningen, alt imens han mumlede »idiot« for sig selv, da han kunne se, at Bøg havde betalt 11.877 kr. for at få brevet bragt ud »EKSPRES PR. IL-KURÉR«. Stadig liggende på luftmadrassen kylede Ask resolut brevet hen i en papirkurv ved poolens kant.

Onsdag den 1. august 2007 var Ask tilbage på sit værksted i Ålborg. Da det kun var lykkedes ham at sælge VW 1303-cabriolet'en, mens han var i St. Tropez, skrev han sålydende brev til Bøg:

> »1/8 2007. Kære Bent Bøg. Du får hermed accept på dit tilbud om køb af en hvid VW Karmann Ghia Coupé, årgang 1967, for 68.800 kr., jf. dit kurérbrev til St. Tropez. Med venlig hilsen Arne Ask«.

Da Bøg modtog dette brev den 2. august, tog han straks hen til Ask og meddelte ham, at han – Bøg – mente, at der var indgået en handel om begge biler, idet Ask dels selv havde fastsat en acceptfrist på 24 dage, dels havde forholdt sig helt passiv i tidsrummet fra 2. juli til 2. august. Hvis Ask ikke bekræftede, at der var en bindende aftale om begge biler, ville Bøg tage det som en »fornærmelse« og ikke have nogen af bilerne.

Hvorledes er retsstillingen mellem Ask og Bøg?

Løsningseksempel til opgave nr. 1

1. Er Ask bundet til at sælge begge biler til Bøg?

1.1. Har Bøg accepteret rettidigt?

Ask har afsendt et (salgs)tilbud til Bøg den 15. juni 2007. Tilbuddet angiver acceptfristen som »inden 24 dage«, men dette er en fejlskrift for »inden 14 dage«. Da Bøgs accept er rettidig, hvis fristen er 24 dage, men for sen, hvis fristen er 14 dage, bliver det afgørende, om Ask er bundet af fejlskriften eller ej.

Den relevante bestemmelse for afgørelsen heraf er AFTL § 32, stk. 1, der handler om »fejlskrift eller anden fejltagelse«. For at løftegiver kan gøre fejlskrift gældende over for løftemodtager, kræves det i almindelighed, at løftemodtager er i ond tro, dvs. vidste eller burde vide, at der foreligger en fejlskrift.

Bøg ved fra Asks tilbudsbrev, at Ask agter at begive sig til St. Tropez »som sædvanlig«, og Bøg er bekendt med, at Ask hvert eneste år igennem mere end 20 år har afholdt ferie fra 1. til 31. juli i St. Tropez. En frist på 14 dage er en mere sædvanlig acceptfrist end en frist på 24 dage. En frist på 14 dage er nærliggende i det foreliggende tilfælde, idet Ask ønsker en afklaring, inden han tager til St. Tropez, hvor han vil forsøge at finde en anden køber. Disse omstændigheder er tilstrækkelige til at fastslå, at Bøg er i ond tro. (Bøgs onde tro bestyrkes yderligere af, *at* Bøg beslutter sig for straks at acceptere, *at* han omtaler St. Tropez i sin accept, *og at* han ofrer 11.877 kr. på at sende en kurér til St. Tropez den 2. juli).

Konklusion: Da Bøg er i ond tro, idet han burde vide, at »24 dage« er en fejlskrift for »14 dage«, er Ask ikke bundet af sit tilbud af 15. juni, idet tilbuddet ikke er accepteret rettidigt.

1.2. Er Ask bundet som følge af manglende reklamation over »kurérbrevet«?

Bøgs forsinkede accept af Asks tilbud bærer datoangivelsen »18/6 2007«, og accepten ville altså have været rettidig, såfremt den var kommet frem i dagene herefter. Spørgsmålet er, om der påhviler Ask en reklamationspligt over for Bøg i anledning af den forsinkede accept (»kurérbrevet«).

Den relevante bestemmelse for afgørelsen heraf er AFTL § 4, stk. 2, hvorefter en tilbudsgiver, der må indse, at acceptanten går ud fra, at hans accept er rettidig, er pligtig at reklamere over for acceptanten. Undlader tilbudsgiver i en sådan situation at reklamere, anses aftale for sluttet.

Reglen i AFTL § 4, stk. 2, kan ikke finde anvendelse på det foreliggende tilfælde, allerede fordi Bøg ikke går ud fra – eller *kan* gå ud fra – at hans accept er rettidig (da han jo bør vide, at acceptfristen er sprunget, jf. ovenfor). Derudover må Ask ikke indse, at Bøg går ud fra, at accepten er rettidig. Den omstændighed, at et brev er afsendt »EKSPRES PR. IL-KURÉR«, pålægger begribeligvis ikke i sig selv modtageren en reklamationspligt. En sådan pligt følger heller ikke af almindelige loyalitetssynspunkter: Der er ingen pligt til at reklamere over for en person, der er i ond tro.

Konklusion: Ask har ikke tilsidesat nogen reklamationspligt over for Bøg i anledning af »kurérbrevet« og er heller ikke på dette grundlag bundet over for Bøg.

2. Er Bøg bundet til at købe Karmann Ghia'en af Ask?

Bøgs accept er kommet for sent frem, og den anses – da situationen ikke er omfattet af AFTL § 4, stk. 2 – som et nyt tilbud i overensstemmelse med AFTL § 4, stk. 1.

Spørgsmålet er herefter, dels om Ask overhovedet *kan* acceptere det nye tilbud for kun én af bilernes vedkommende, dels om han – i bekræftende fald – *har* accepteret det nye tilbud i rette tid.

Asks oprindelige tilbud lød på to biler, men bilerne var angivet til hver sin pris. Der er ingen sammenhæng mellem de to biler, der udmærket kan købes hver for sig. Bøg kunne uden videre have accepteret det ene tilbud og afvist det andet. I Bøgs accept anvendes udtrykket »begge tilbud«, hvilket stemmer hermed: Der er to tilbud (ét på hver bil) – ikke ét samlet tilbud om to biler. Det ændrer ikke herved, at Bøgs accept også indeholder bemærkningen »bare jeg får bilerne«, idet konteksten viser, at bemærkningen går på udvekslingen af ydelserne.

Fristen for accept af det i »kurérbrevet« liggende tilbud må fastlægges i overensstemmelse med AFTL § 3. Under de foreliggende omstændigheder kan fremsendelsen pr. kurér ikke tages som udtryk for, at accept må ske med tilsvarende hurtigt befordringsmiddel. Tværtimod kan der i acceptens ord – »Det har ingen hast ...« – siges at ligge en tilkendegivelse af, at tiden ikke er afgørende for Bøg, men et sådant udsagn kan ikke tillægges vægt, når den legale acceptfrist skal fastlægges.

Den legale acceptfrist kan ikke udstrækkes til en måned (fra den 2. juli til den 2. august) i et tilfælde som det foreliggende, hvor tilbudsgiver selv havde tilsigtet at fastsætte en acceptfrist på 14 dage. Det ændrer ikke herved, at Bøg gør gældende, at han havde 24 dage at acceptere i, og at Ask i hvert fald er bundet på grund af passivitet (hvorved Bøg i princippet ville have »hængt på« begge biler, hvor han nu pludselig ikke engang vil have én af dem). AFTL § 4, stk. 1, etablerer en ensidig binding af en acceptant, der muligvis selv tror, at han accepterer rettidigt (uden at tilbudsgiver dog nødvendigvis må indse dette), eller at tilbudsgiver måske vil se igennem fingre med en forsinket accept, og bestemmelsen må utvivlsomt ikke strækkes for vidt (sml. løfteprincippets indstiftelse af et *negotium claudicans).* Det er ligegyldigt, om en part anfører en mere eller mindre dårlig begrundelse for ikke at ville indgå en aftale.

Konklusion: Ask har ikke afgivet accept på det nye tilbud indeholdt i »kurérbrevet« fra Bøg inden for den legale acceptfrist, og Bøg er ikke bundet af nogen aftale vedrørende Karmann Ghia'en.

Litteratur (pensum): *Lennart Lynge Andersen og Palle Bo Madsen:* Aftaler og mellemmænd, 5. udg. (2006) s. 39 f., s. 59, s. 66 ff., s. 75 f., s. 172 ff., s. 179 og s. 374 ff.

Opgave nr. 2

Fredag den 2. maj 2008 legede de 9-årige drenge Anders og Bertram sammen. Drengene besluttede, at de ville konkurrere om, hvem af dem der var bedst til at kaste med sten. De diskuterede dernæst, hvad de skulle kaste mod. De havde længe set en gammel bil – uden nummerplader – stå bag hækken på hjørnegrunden for enden af den vej, hvor de begge boede. Drengene havde ofte talt om, hvorfor man havde en sådan bunke skrot stående. Drengene besluttede, at bilens baglygteglas skulle være mål for deres stenkast.

Anders og Bertram samlede en bunke sten og placerede sig, så de ikke kunne ses af forbipasserende. De stod på en afstand på ca. 2 meter fra bilen. De skiftedes til at kaste en sten med sigte mod bilens baglygteglas. De ramte imidlertid kun bilen og ikke lygteglassene, og tilmed røg adskillige sten lige forbi bilen og igennem hækken ud på fortovet. Pludselig lykkedes det imidlertid Anders at ramme plet på et af bilens baglygteglas, som splintredes. En splint fra lygteglasset røg igennem hækken og ramte øjet på den 4-årige Mikkel, der netop kom gående på fortovet sammen med sin far, Frede Frandsen, og sin 1½-årige søster, Sara.

Mikkel skreg hjerteskærende, da han blev ramt i øjet. Frede, der holdt et barn i hver hånd, slap Sara og bøjede sig straks ned for at se, hvad der var sket med Mikkel.

På grund af Mikkels skrig og opsvulmede øje glemte Frede at holde øje med Sara. Sara, der netop havde lært at gå og derfor endnu ikke gik hverken hurtigt eller sikkert, blev efterhånden utålmodig og trådte ud på vejen, hvor hun blev påkørt af Dan Dam, som netop kom kørende på vejen på sin cykel. Dan havde på påkørselstidspunktet ikke megen fart på cyklen og kunne uden problemer have undgået at påkøre den langtsomtgående Sara, hvis han ellers havde haft sin opmærksomhed rettet mod kørslen. Dan havde imidlertid i det øjeblik, Sara trådte ud på vejen, sin opmærksomhed rettet mod Mikkel og dennes hjerteskærende skrig.

Bilen, som tilhørte Carl Carlsen, var ikke, som Anders og Bertram ellers havde antaget, en bunke skrot, men derimod en veteranbil af mærket Citroën, model b 11 traction avant, årgang 1954, til en værdi af 110.000 kr. Carl foretog i sin fritid

restaureringsarbejde på bilen for derved at gøre den klar til syn og indregistrering. På grund af Anders og Bertrams stenkast blev Citroën-bilen, der var kaskoforsikret i forsikringsselskabet Fuldsikring uden selvrisiko, påført en skade, der beløb sig til 20.000 kr.

På grund af glassplinten pådrog Mikkel sig en øjenskade, som resulterede i en nedsættelse af synsevnen svarende til en méngrad på 5%. Sara pådrog sig ved påkørslen et varigt mén på 8%. Der var ikke tegnet nogen ulykkesforsikring for Mikkel og Sara.

Frede havde tegnet en traditionel familieansvarsforsikring i forsikringsselskabet Helsikring.

Hvorledes er den erstatnings- og forsikringsretlige stilling? Der skal ikke tages stilling til den beløbsmæssige størrelse af eventuelle personskadekrav.

Løsningseksempel til opgave nr. 2

1. Skaden på Carls bil (20.000 kr.)
Skaden dækkes umiddelbart af kaskoforsikringsselskabet Fuldsikring. Spørgsmålet er herefter, om Fuldsikring har regres til en eventuel skadevolder, jf. EAL § 22, stk. 1 (Lærebogen s. 410 f./5. udgave s. 358 f.).

Anders og Bertram, der på skift kastede sten på bilen, er (begge) ansvarlige (for hele skaden) på culpagrundlag, jf. EAL § 24 a, 1. pkt. (Lærebogen s. 100 ff./5. udgave s. 90 ff.). Skaden på bilen er en adækvat følge af drengenes leg; det er uden betydning, at drengene – der troede, at bilen var en »bunke skrot« - ikke har kunnet overskue omfanget af skaden (Lærebogen s. 104 f./5. udgave s. 93 f.). Drengene havde forsæt til at ramme bilen, og derfor kan Fuldsikring rette et regreskrav mod Anders og/eller Bertram, jf. EAL § 22, stk. 1, jf. § 19, stk. 2, nr. 1 (Lærebogen s. 403 ff./5. udgave s. 351 ff.). Selv om kravet mod drengene er et regreskrav fra skadelidtes tingsforsikringsselskab, er der på grund af (især) uagtsomhedsgraden og (vel også) kravets størrelse (jf. nærmere om EAL § 25, stk. 1 nedenfor) ikke grundlag for at lempe drengenes ansvar efter EAL § 24 a, 2. pkt. (Lærebogen s. 107 ff./5. udgave s. 95 ff.).

Anders og Bertram er solidarisk ansvarlige for skaden. I det indbyrdes forhold mellem Anders og Bertram fordeles ansvaret med halvdelen til hver, jf. EAL § 25, stk. 1 (Lærebogen s. 389 ff./5. udgave s. 339 ff.).

2. Øjenskaden på Mikkel
Mikkel kan kræve godtgørelse for varigt mén, jf. EAL § 4, erhvervsevnetabserstatning, jf. EAL § 8, og (formentlig) godtgørelse for svie og smerte, jf. EAL § 3 (Lærebogen s. 307 ff. og 317/5. udgave s. 263 ff. og 271).

Anders og Bertram forvolder skaden under leg. Drengenes kast mod et fælles mål tæt på et fortov, hvor adskillige sten ender, indebærer en sådan risiko for tilfældigt forbipasserende, at legen i forhold til den udenforstående skadelidte Mikkel må betragtes som farlig leg (Lærebogen s. 103/5. udgave s. 93). Jf. ovenfor pkt. 1 er Anders og Bertram ansvarlige på culpagrundlag, jf. EAL § 24 a, 1. pkt., og personskaden på Mikkel må tillige anses som en adækvat følge af legen (Lærebogen s. 261 ff./5. udgave s. 224 ff.). Selv om der ikke er tvivl om, at det er Anders, der kaster den sten, som knuser glasset på baglygten, og som resulterer i øjenskaden på Mikkel, er også den ikke-handlende, Bertram, erstatningsansvarlig (Lærebogen s. 278/5. udgave s. 240). Under hensyntagen til, at der er tale om et ikke-forsikringsdækket personskadekrav og til »handlingens beskaffenhed«, er der næppe grundlag for at lempe ansvaret efter EAL § 24 a, 2. pkt. (Lærebogen s. 107 ff./5. udgave s. 95 ff.).

Anders og Bertram er solidarisk ansvarlige for skaden, og i det indbyrdes forhold mellem dem finder EAL § 25, stk. 1, anvendelse, jf. nærmere ovenfor pkt. 1.

3. Personskaden på Sara
Sara kan kræve godtgørelse for varigt mén, jf. EAL § 4, erhvervsevnetabserstatning, jf. EAL § 8, og (formentlig) godtgørelse for svie og smerte, jf. EAL § 3 (Lærebogen s. 307 ff. og 317/5. udgave s. 263 ff. og 271).

Ifølge opgaveteksten har Dan, der ikke holdt øje med trafikken, utvivlsomt handlet culpøst (Lærebogen s. 66 ff./5. udgave s. 60 ff.). Saras far, Frede, som slipper Saras hånd og herefter glemmer at holde øje med hende, har herved forsømt sin tilsynspligt over for Sara. Frede er derfor (sammen med Dan) ansvarlig på culpagrundlag (Lærebogen s. 111 ff./5. udgave s. 100 ff.). Det bemærkes, at det selvsagt ikke er nogen ansvarsfrihedsgrund, at Frede »kommer Mikkel til hjælp« (men indgår dog i culpabedømmelsen).

Hverken Anders eller Bertram er ansvarlig for personskaden på Sara, da skaden i forhold til drengenes leg er inadækvat.

Selv om Sara trådte ud på vejen uden at se sig for, skal hendes godtgørelseskrav ikke nedsættes under henvisning til egen skyld, eftersom hun kun er 1½ år, smh. EAL § 24 a, 1. pkt. analogt (Lærebogen s. 110/5. udgave s. 98 f.).

Dan og Frede er (fuldt ud) solidarisk ansvarlige for personskaden på Sara. Frede har som nævnt tilsidesat sin tilsynspligt over for Sara og dermed medvirket til skaden. Dette influerer imidlertid ikke på Saras godtgørelseskrav over for Dan, eftersom Sara ikke skal identificeres med Frede (Lærebogen s. 115 f./5. udgave s. 103 f.).

Dan er ikke dækket af en ansvarsforsikring. Frede er dækket af en ansvarsforsikring, eftersom de traditionelle familieansvarsforsikringer dækker personskader, som et sikret medlem, in casu Frede, forvolder på et andet sikret familiemedlem, in casu Sara, ved uagtsom adfærd (Lærebogen s. 44 og 115, note 33/5. udgave s. 42 og 103, note 33). I det indbyrdes forhold mellem Dan og Frede finder EAL § 25, stk. 2, derfor anvendelse. Den ikke-ansvarsforsikrede Dan, der har forvoldt skaden ved simpel uagtsomhed, er derfor fri for regresansvar, jf. EAL § 25, stk. 2, 1. pkt. (Lærebogen s. 392/5. udgave s. 341 f.).

»Lærebogen« er *Bo von Eyben og Helle Isager:* Lærebog i erstatningsret, 6. udgave (2007).
»5. udgave« er *Bo von Eyben og Helle Isager:* Lærebog i erstatningsret, 5. udgave (2003).

Opgave nr. 3

Torsdag den 10. januar 2008 indgik den velrenommerede fødevarefabrikant Søren Sivertsen, Aalborg, og Knud Kold, Odense, aftale om Kolds køb af dels 100.000 glas med tomatpuré til 2,95 kr. pr. glas, eller i alt 295.000 kr., dels 100.000 dåser med majs til 3,25 kr. pr. dåse eller i alt 325.000 kr. Varerne skulle fremstilles på Sivertsens fabrik, og levering skulle »ultimo januar« ske franco på Kolds hovedlager i Odense. Det aftaltes, at den samlede købesum på 620.000 kr. skulle betales kontant ved overførsel fra Kolds til Sivertsens bankkonto, når partiet var modtaget af Kold. Kold ejede en landsdækkende kæde af supermarkeder, hvorigennem han agtede at videresælge det købte.

Mandag den 11. februar ankom en af Sivertsens lastvogne til Kolds hovedlager medbringende det aftalte antal glas med tomatpuré og dåser med majs. Kold var selv til stede og meddelte chaufføren, at han ikke ville have glassene med tomatpuré, da de som følge af den for sene levering var uinteressante for ham. De 100.000 dåser med majs blev derimod afladet af Kold, der anbragte dem i sin lagerbygning. Chaufføren bragte glassene med tomatpuré tilbage til Sivertsen, som chaufføren samme dag i detaljer underrettede om det passerede. Sivertsen skrev straks – endnu mandag den 11. februar – et brev til Kold, hvori han gjorde gældende, at Kold uberettiget havde afvist at modtage glassene med tomatpuré. Sivertsen meddelte, at han krævede en erstatning på i alt 105.000 kr., hvilket svarede til hans mistede fortjeneste ved det salg til Kold, som han nu var gået glip af. Beløbet på 105.000 kr. udgjorde for de købte 100.000 glas forskellen mellem Sivertsens fremstillingsomkostninger på 1,90 kr. pr. glas og den aftalte købesum på 2,95 pr. glas.

Tirsdag den 12. februar foranstaltede Kold en nærmere undersøgelse af dåserne med majs. Han blev herved opmærksom på, at cirka hver femte af dåserne var bulet og/eller stærkt ridset. Kold blev aldeles rasende og sendte straks samme dag et brev til Sivertsen med følgende indhold: »Til Sivertsen. Kom straks og hent alle dåserne med majs. Cirka 20 procent af dåserne er bulede og/eller stærkt ridsede og er derfor usælgelige. Jeg kan i øvrigt ikke videresælge nogen dåser fra partiet uden et

tidskrævende og betydeligt arbejde med at sortere de bulede og stærkt ridsede dåser fra. I øvrigt agter jeg heller ikke at betale en rød reje i anledning af glassene med tomatpuré, idet jeg ikke modtog dem til aftalt tid. Hilsen Kold«. Dette brev nåede aldrig frem til Sivertsen, idet det blev pulveriseret i en af postvæsenets sorteringsmaskiner.

Under en telefonsamtale mellem Kold og Sivertsen tirsdag den 19. februar kom hele begivenhedsforløbet for en dag. Sivertsen fastholdt sit krav på 105.000 kr. i anledning af købet af glassene med tomatpuré. Sivertsen gjorde endvidere gældende, principalt at Kold var forpligtet til at betale den fulde købesum for dåserne med majs, og subsidiært at der i det højeste kunne blive tale om et nedslag i købesummen på 20 procent, svarende til den del af dåserne, der var beskadiget. Kold bestred, at Sivertsen kunne kræve noget som helst, og at både glassene med tomatpuré og dåserne med majs var leveret for sent, hvortil kom, at partiet med dåsemajs var så stærkt beskadiget, at Kold ikke var bundet af købet heraf. Kold gjorde endvidere gældende, at det påhvilede Sivertsen at afhente dåserne med majs, hvilket Sivertsen på det kraftigste bestred.

Der anmodes om en stillingtagen til de rejste krav.

Løsningseksempel til opgave nr. 3

Der er tale om køb omfattet af købeloven, idet bestilling af genstande, som først skal fremstilles, anses som køb, jf. KBL § 2, stk. 1, 1. pkt, og idet de for fremstillingen nødvendige materialer skal ydes af sælgeren, jf. KBL § 2, stk. 1, 2. pkt. Der foreligger et genuskøb, idet det købte er bestemt efter art, jf. KBL § 3. Købet er et handelskøb, jf. KBL § 4, idet både Sivertsen og Kold handler i eller for deres bedrift.

Glassene med tomatpuré

Der må i første række tages stilling til, om der foreligger hævebegrundende forsinkelse fra Sivertsens side. Det er aftalt, at levering skal ske franco på Kolds hovedlager »ultimo januar«, hvilket vil sige senest den sidste dag i januar måned, jf. KBL § 68, stk. 1. Se Lærebogen s. 42. Rent faktisk leverer Sivertsen først mandag den 11. februar, hvilket er 11 dage for sent. Kold kan hæve, hvis forsinkelsen er væsentlig. Udgangspunktet i et handelskøb som det foreliggende er, at enhver forsinkelse er væsentlig, jf. KBL § 21, stk. 3. Der er ikke grundlag for at fravige formodningen her, hvor forsinkelsesperioden er 11 dage. Se Lærebogen s. 85.

Sivertsens chauffør forsøger at levere den 11. februar, men afvises af Kold. Kold skal straks meddele Sivertsen, at han vil påberåbe sig forsinkelsen, jf. KBL § 27, 1. pkt., og, dersom han ønsker at hæve købet, uden ugrundet ophold meddele Sivertsen dette, jf. KBL § 27, 3. pkt. Se Lærebogen s. 108. Kolds erklæring af 11. februar til Sivertsens chauffør må forstås således, at Kold hæver købet. En chauffør har ikke fuldmagt til at modtage en ophævelse af købet, men som bud videregiver chaufføren samme dag hæveerklæringen til Sivertsen. Dette må anses for tilstrækkeligt til, at Kold har reklameret som krævet i KBL § 27. Da Kold er hæveberettiget og har reklameret rettidigt, kan Sivertsen ikke kræve erstatning af Kold.

Dåserne med majs

Spørgsmålet er i første række, om Kold kan hæve på grund af forsinkelse. Der er aftalt leveringstid »ultimo januar«, dvs. senest den sidste dag i januar måned, jf. KBL § 68 og Lærebogen s. 42. De 100.000 dåser med majs blev imidlertid først leveret mandag den 11. februar, dvs. 11 dage for sent, hvilket giver Kold en hæveadgang, da enhver forsinkelse i handelskøb som udgangspunkt er væsentlig, jf. KBL § 21, stk. 3, og ovenfor om glassene med tomatpuré. Kold påberåber sig den 19. februar forsinkelsen, men er afskåret herfra, allerede fordi han den 11. februar aktivt medvirker ved dåsernes afladning fra lastvognen og anbringelse i hans lagerbygning. Kold kan dermed ikke hæve på grund af forsinkelse, jf. KBL § 27, 1. pkt., hvorefter en køber straks skal reklamere, hvis han vil påberåbe sig en forsinkelse. Se Lærebogen s. 108.

Spørgsmålet er dernæst, om dåserne med majs er behæftet med en mangel, og om Kold kan hæve i den anledning. Kold meddeler i sit brev af 12. februar Sivertsen, at dåserne er mangelfulde, og at han – Kold – ikke agter at betale herfor, hvilket må forstås som en erklæring om ophævelse også af dette køb. Partiet med dåsemajs er utvivlsomt mangelfuldt, idet der er købt en nyproduceret vare (Sivertsen er fødevarefabrikant og skal fremstille varen). Af betydning for mangelsbedømmelsen er navnlig, i hvilket omfang manglen påvirker det solgtes værdi og brugbarhed, jf.

Lærebogen s. 125. Den samlede værdi af de 100.000 dåser majs er beregnet på grundlag af en pris pr. dåse, nemlig 3,25 kr. eller 325.000 kr. i alt. Det må antages at være umuligt for Kold at opnå samme videresalgspris for de bulede og stærkt ridsede dåser som for de dåser, der hverken er bulede eller stærkt ridsede. Hertil kommer, at eftersom cirka hver femte af dåserne er bulet og/eller stærkt ridset, kan Kold ikke foretage videresalg uden et betydeligt arbejde med at frasortere de defekte dåser. Manglen er derfor utvivlsomt så væsentlig, at Kold kan hæve, idet partiet som sådant må anses for at være behæftet med en væsentlig mangel, jf. KBL § 43, stk. 2, og Lærebogen s. 142 f. Kold kan frit afslå Sivertsens tilbud om et forholdsmæssigt afslag i købesummen; Kold vælger selv sin misligholdelsesbeføjelse.

Kold reklamerer og hæver ved sit brev af tirsdag den 12. februar rettidigt i anledning af manglen, jf. KBL § 52, hvorefter køberen, såfremt han vil påberåbe sig en mangel, straks skal give sælgeren meddelelse herom. Se Lærebogen s. 139. Det kommer ikke Kold til skade, at hans brev om ophævelse aldrig kommer frem til Sivertsen, idet det ikke medfører retstab for afsenderen, at en sådan pligtmæssig reklamation ikke kommer frem, når der er anvendt post eller andet forsvarligt befordringsmiddel, jf. KBL § 61.

Kold får således medhold i, at han kan hæve købet af samtlige 100.000 dåser majs.

Kold får endvidere medhold i, at det påhviler Sivertsen at afhente dåserne. Den almindelige regel om køberens tilbagelevering er således, at det købte skal stilles til sælgerens disposition på køberens plads – ikke, at køberen skal transportere det købte tilbage til sælgeren, jf. Lærebogen s. 148.

»Lærebogen« er: *Lars Hedegaard Kristensen, Anne-Dorte Bruun Nielsen og Torsten Iversen:* Lærebog i dansk og international køberet, 3. udgave (2004).